

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/44/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4116219781
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4116219781.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a. s., so sídlom Žilina, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanej: I. R., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., o zaplatenie sumy 573,04 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 24. septembra 2018 č. k. 14Csp/34/2016-146 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania **p o t v r d z u j e**.

Žalovanej sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 573,04 eura do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšku súd žalobu zamietol a rozhodol, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 708 ods. 1, § 710, § 497, § 502 ods. 1, § 52 ods. 1, 3 a 4, § 53 ods. 1, § 53a Občianskeho zákonníka, § 2 písm. d), § 18 ods. 1, 2 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy a uviedol, že žalobca ako banka a žalovaná ako klient uzatvorili dňa 02. 07. 2012 zmluvu o spolupráci pri poskytovaní bankových služieb a produktov, predmetom ktorej bolo okrem iného zriadenie a vedenie osobného účtu žalovanej číslo XXXXXXXXXXXX/XXXX. Zmluva bola uzatvorená na dobu neurčitú. Následne dňa 22. 02. 2013 žalobca a žalovaná uzatvorili zmluvu o povolenom prečerpaní na účte žalovanej č. XXXXXXXXXXXX/XXXX, na základe ktorej žalobca zriadil žalovanej povolené prečerpanie do výšky limitu 100 eur a variabilnou úrokovou sadzbou 19,9%. Z výpisov z účtu vyplýva, že žalovanej bol postupne zvyšovaný limit povoleného prečerpania až na 440 eur, z výpisov ďalej vyplýva, že žalovaná sa dostala na účte do nepovoleného prečerpania a žalobca dňa 28. 04. 2014 znížil výšku limitu povoleného prečerpania na 0 eur. Súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žaloba je dôvodná len sčasti. V konaní, vzhľadom na pasivitu žalovanej, neboli žiadne sporné skutočnosti. Súd mal z predložených dôkazov preukázané, že žalobca zriadil a viedol žalovanej bežný účet, na ktorom jej následne na základe uzatvorenej zmluvy zriadil povolené prečerpanie s limitom 100 eur. Tento limit bol následne navyšovaný až do výšky 440 eur, čo vyplýva z predložených výpisov z účtu. Žalovaná opakovane porušovala zmluvu tým, že prekračovala limit povoleného prečerpania, preto žalobca znížil limit povoleného prečerpania na 0 eur v zmysle bodu 8.9 VOP účinných od 01. 02. 2014 (Klient musí vrátiť všetky finančné prostriedky poskytnuté formou povoleného prečerpania na požiadanie v lehote určenej bankou. Za žiadosť o splatenie povoleného prečerpania sa považuje zníženie limitu pre povolené prečerpanie na hodnotu 0 eur). Uvedeným postupom sa žalovaná dostala do nepovoleného prečerpania, ktorého výška 573,04 eura vyplýva z výpisu z účtu ku dňu 12. 05. 2014 (č. I. 54 spisu), kedy žalobca vykonal vyrovnanie zostatku zatvoreného

účtu, teda debetný zostatok na účte žalovanej previedol na svoj pohľadávkový účet. Podľa bodu 3.12 VOP nepovolené prečerpanie je automaticky prijaté prečerpanie, pri ktorom banka umožňuje majiteľovi účtu nakladať s peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku na bežnom účte. Ak nepovolené prečerpanie nastane, musí ho majiteľ účtu bez zbytočného odkladu vyrovnať. Keďže si žalovaná túto povinnosť nesplnila, má žalobca nárok na vrátenie sumy preukázaného nepovoleného prečerpania vo výške 573,04 eura, ktorú mu súd priznal. Súd však nepovažoval za dôvodný nárok žalobcu na úrok zo sumy nepovoleného prečerpania vo výške 28% ročne, upravený v bode 3.12 VOP - po dobu nepovoleného prečerpania je majiteľ účtu povinný z prekročenej čiastky úrok vypočítaný na základe úrokovej sadzby „Úrok pri nepovolenom prečerpaní účtu.“ Z úrokových sadzieb produktov od 01. 04. 2014 (č. l. 123 spisu) vyplýva výška úroku 28%. V súvislosti s uplatneným úrokom súd oznámil žalobcovi, že tento považuje za nedôvodný s poukazom na (3.12 VOP) bola posúdená ako neprijateľná (rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 9C/90/2015, rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 9C/113/2015-51 potvrdené rozhodnutím Krajského súdu v Prešove rozsudkom sp. zn. 21Co/10/2016). Tento rozsudok je pre žalobcu záväzný, a preto bolo jeho povinnosťou jednak zdržať sa uplatňovania tejto neprijateľnej zmluvnej podmienky, ako aj uplatňovania nárokov z nej vychádzajúcich. Záväznosť už vyslovenej neprijateľnej zmluvnej podmienky je daná pre všetky sudy, čo vyplýva z ustanovenia § 306 CSP, v zmysle ktorého výrok právoplatného rozsudku podľa § 305 je záväzný pre každého. Neobstojí preto poukázanie na to, že v inej veci, ktorá bola predmetom preskúmania na Krajskom súde v Banskej Bystrici, súd posúdil nárok uplatňovaný žalobcom odlišne. Ak by súd bez ohľadu na záver uvedený vyššie pristúpil k posudzovaniu nároku na úrok zo sumy nepovoleného prekročenia, rovnako by dospel k záveru o jeho nedôvodnosti. Vo vzťahu k uplatnenému úroku súd poukázal na to, že ročný úrok vo výške 28% podstatne prevyšuje úroky obvykle požadované na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch (najvyššia výška úroku bola stanovená pri úveroch nad 5 rokov približne 12% - priemerné úrokové sadzby zverejnené na webovej stránke NBS za rok 2014). Táto zmluvná podmienka je teda v neprospech klienta - spotrebiteľa hrubo nerovnovážna, a preto neplatná. Vychádzajúc z ustálenej praxe súdov je preto potrebné považovať dohodu o výške ročného úroku v miere 28% za dohodu, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi a ktorá je ustanovením, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 28. 03. 2018 sp. zn. 17Co/56/2017, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 28. 09. 2011, sp. zn. 3Co/3/2011, rozhodnutie Krajského súdu v Trnave zo dňa 13. 08. 2014, sp. zn. 10Co/325/2014, rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 09. 11. 2010, sp. zn. 17Co/313/2010). Zároveň súd konštatoval, že nebolo preukázané splnenie povinnosti žalobcu v zmysle § 18 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, teda, že žalobca dostatočne včas a riadne oznámil žalovanej informáciu, že sa dostala do debetu a že za takéto nepovolené prečerpanie musí platiť vysokú, 28% sadzbu debetného úroku. Na základe uvedeného súd žalobu v časti úroku 28% ročne zo sumy nepovoleného prečerpania zamietol. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP, podľa ktorého, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Žalobca mal úspech v časti istiny 573,04 eura a neúspech v časti úroku 28% zo sumy 573,04 eura od 13. 05. 2014, tento vyčíslený do rozhodnutia súdu predstavujú sumu približne 700 eur. Súd preto vyslovil, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania. Súd do pomeru úspechu zahrnul aj príslušenstvo z dôvodu, že každý neúspech žalobcu ohľadne príslušenstva žalovanej sumy nemôže byť bez ďalšieho prehliadaný, resp. paušálne považovaný za neúspech v pomerne nepatrnej časti. Odôvodnenosť v takýchto prípadoch treba posudzovať nielen z pohľadu toho, čo je v predmete konania hlavného a čo sprevádzajúceho, ale tiež pomerom priznanej žalovanej pohľadávky a nepriznaného „príslušenstva“ v čase rozhodovania.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom zamietajúcom výroku napadol v zákonnej lehote odvolaním žalobca, ktorý sa domáhal jeho zmeny a zaviazal žalovanú zaplatiť mu úrok vo výške 28% ročne zo sumy 573,04 eura od 13. 05. 2014 až do zaplatenia, ako aj trovy konania a trovy odvolacieho konania. Namietal, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch počíta s možnosťou, že zostatok na účte vzniknutý titulom prekročenia bude úročný. Podľa § 18 ods. 1 tohto zákona postačuje, aby veriteľ informoval spotrebiteľa na trvanlivom médiu o úrokovej sadzbe. Žalobca zverejňuje výšku úrokových sadzieb v úrokovej výveske na web stránke. Mal za to, že zverejnením vývesiek úrokových sadzieb na webovom sídle žalobcu a v pobočkách je splnená povinnosť v zmysle § 18 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch. Zákon nevyžaduje uvedenie úrokovej sadzby v zmluve o účte. Poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora vo veci C-42/15 z 09. 11. 2016. Výška úroku pri nepovolenom debete na účte bola upravená vo výveske úrokových sadzieb. Poukázal na to, že zmluva

bola uzatvorená v súlade s ustanoveniami Obchodného zákonníka upravujúcimi zmluvu o bežnom účte (§ 708 a nasl. Obchodného zákonníka). Zároveň poukázal na ust. § 710 a § 711 Obchodného zákonníka, ako aj § 2 písm. f) Zákona o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v zmysle ktorého sa prekročením rozumie automaticky prijaté prečerpanie, pri ktorom veriteľ umožňuje spotrebiteľovi disponovať peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku na platobnom účte spotrebiteľa alebo nad rámec dohodnutého povoleného prečerpania. V tejto súvislosti poukázal aj na Všeobecné obchodné podmienky na bod 3.4, bod 3.8 a bod 3.12. S oprávnením banky požadovať úroky za prečerpanie účtu počíta aj Obchodný zákonník, ako aj Zákon o spotrebiteľských úveroch v § 18 ods. 1. Poukázal na nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z. a poukázal na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43Co/4/2018-54 zo dňa 27. 03. 2018. K trovám konania uviedol, že súd postupoval nesprávne, keď pri určení hodnoty sporu neprihliadal iba na žalovanú istinu. Ak sú úroky len príslušenstvom pohľadávky, pri posudzovaní miery úspechu sa na ne neprihliada. Úroky z omeškania netvoria osobitný predmet konania a nejde ani o spojene dvoch samostatných vecí. Tarifnou hodnotou veci v danom prípade nie je nárok na zaplatenie úrokov, ale nárok na zaplatenie istiny. Cenu jej príslušenstva nemožno rozširujúcim výkladom ustanovenia § 10 ods. 2 vyhlášky zahrnúť do základu pre určenie tarifnej odmeny za tento právny úkon. Súd prvej inštancie stanovil tarifnú hodnotu ako súčet hodnoty veci a kapitalizovanej hodnoty príslušenstva, čím dospel k nesprávnemu stanoveniu tarifnej hodnoty veci pre výpočet tarifnej odmeny za úkon právnej služby vo výške a k pomeru úspechu a neúspechu žalobkyne v konaní. Súd nemal pri posudzovaní úspechu prihliadať na úspech v časti príslušenstva a mal dospieť k záveru, že v konaní bol úspešný žalobca v rozsahu 100%.

3. Žalovaná sa k podanému odvolaniu žalobcu písomne nevyjadрила.

4. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (podľa § 34 CSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku a po prejednaní veci dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v jeho napadnutom zamietajúcom výroku, ako aj v súvisiacom výroku o trovách konania ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

5. Predmetom konania bol nárok žalobcu voči žalovanej na zaplatenie sumy 573,04 eura s úrokom 28% ročne od 13. 05. 2014 do zaplatenia a náhrady trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovanou uzatvoril dňa 02. 07. 2012 zmluvu, na základe ktorej žalovanej zriadil a viedol účet. Vzhľadom na to, že žalovaná sa dostala do nepovoleného prečerpania, dlh nevyrovnala, žalobca uzatvoril účet žalovanej. Istina pohľadávky (nepovolené prečerpanie) 573,04 eura je úročené úrokom 28% ročne až do vyplatenia celej pohľadávky. Súd prvej inštancie zaviazal napadnutým rozsudkom žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 573,04 eura, do troch dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku (uplatnenom nároku na úrok vo výške 28% ročne) žalobu zamietol. Rozsudok súdu prvej inštancie je vo vyhovujúcom výroku pre absenciu odvolania právoplatný a predmetom preskúmania odvolacím súdom je zamietajúci výrok napadnutého rozsudku.

6. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

7. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania (okrem prípadov uvedených v ustanovení § 379 CSP), tak aj dôvodmi podaného odvolania (§ 380 CSP). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmavej činnosti odvolacieho súdu.

8. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že strany sporu uzavreli dňa 02. 07. 2012 zmluvu o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb, ktorou žalobca žalovanej zriadil osobný účet. K tejto zmluve bola následne dňa 22. 02. 2013 uzavretá zmluva o povolenom prečerpaní na účte, ktorá v bode 1. odkazuje na VOP, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy. Žalobca si svoj nárok na úrok z nepovoleného prečerpania na účte vo výške 28% zo sumy 573,04 eura odvodzuje od bodu 3.12 VOP Prima banky, a. s., kde je upravené nepovolené prečerpanie. Bod 3.12 VOP, ktorý upravuje nepovolené

prečerpanie výšku úrokov po dobu nepovoleného prečerpania nestanovuje, odkazuje na úrok, ktorý má byť vypočítaný na základe úrokovej sadzby „úrok pri nepovolenom prečerpaní účtu“, pričom odkazuje na odsek 8.8, ktorý sa má použiť primerane. Ani tento bod výšku úroku nestanovuje.

9. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj súdov Slovenskej republiky je v zásade prípustné uplatňovanie takýchto obchodných podmienok, v ktorých si zmluvné strany môžu dohodnúť obsah práv a povinností, ktorými sa vzájomne budú riadiť, pričom tieto práva a povinnosti sú obvykle obsiahnuté priamo v zmluve, pričom nie je vylúčená ani aplikácia všeobecných, či iných obchodných podmienok, na ktoré zmluva môže odkazovať. Uvedené uplatnenie obchodných podmienok však nie je neobmedzené, ale naopak, právna úprava stanovuje zákonné limity. Pre spotrebiteľské zmluvy platí, že nemôžu obsahovať dojednania, ktoré sú v rozpore s požiadavkami dobrej viery alebo znamenajú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, ďalej také, s ktorými sa spotrebiteľ nemá možnosť oboznámiť pred podpisom zmluvy a pod. V danom prípade zmluva uzatvorená stranami v bode 1. odkazuje na VOP, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy.

10. Pokiaľ žalobca v odvolaní argumentuje tým, že podľa § 18 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, ak ide o zmluvu o otvorení bežného účtu a existuje možnosť, že sa spotrebiteľovi umožní prekročenie, veriteľ je povinný informovať spotrebiteľa pravidelne v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi o úrokovej sadzbe spotrebiteľského úveru, podmienkach, ktoré upravujú jej uplatňovanie, indexe alebo referenčnej sadzbe, ktorá sa vzťahuje na pôvodnú úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, sankciách, úrokoch z omeškania a poplatkoch za toto prekročenie a podmienkach, za ktorých sa tieto poplatky môžu meniť, k tomu odvolací súd dodáva, že to, že by žalobca v listinnej podobe žalovanú informoval o týchto údajoch, v konaní preukázané nebolo. Aj keď zákon umožňuje veriteľovi možnosť informovať spotrebiteľa o týchto skutočnostiach okrem listinnej podoby aj na trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi, aj v takom prípade platí, že v danom prípade výška úroku z nepovoleného prečerpania musí byť primeraná tak, aby ju nebolo možné vyhodnotiť ako v rozpore s dobrými mravmi. Pokiaľ teda žalobca poukazyval na ustanovenie § 1a ods. 2 nariadenie vlády č. 87/1995 Z. z. a na to, že najvyššia prípustná výška odplaty zo sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov je 30% ročne, k tomu odvolací súd dodáva, že toto ustanovenie platí až od 01. 09. 2014, a preto sa na danú vec nevzťahuje. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie v tom, že úrok vo výške 28% ročne prevyšuje úroky obvykle požadované na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch, preto je v rozpore s dobrými mravmi a úrok v tejto výške je z tohto dôvodu neplatne dohodnutý. Preto, ak súd žalobu z tohto dôvodu zamietol, jeho rozhodnutie je vecne správne, preto ho odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

11. Odvolací súd potvrdil aj výrok súdu prvej inštancie o náhrade trov konania, pričom s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie v tejto časti sa v plnom rozsahu stotožňuje. Úroky z omeškania v danej veci tvorili predmet konania, súd prvej inštancie pri vyhodnotení úspechu v konaní na ne správne prihliadol. U žalobcu ide o plný úspech vo veci vtedy, ak sa výrok meritórneho rozhodnutia zhoduje so žalobným petitom, teda v prípade žaloby na plnenie ide nielen o istinu, ale aj o príslušenstvo. Spájanie úspechu vo veci s určovaním tarifnej hodnoty veci, tak ako to v odvolaní spájal žalobca, je nedôvodné.

12. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešnej žalovanej síce vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, avšak keďže jej žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, odvolací súd rozhodol, že žalovanej sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva. Odvolací súd síce v zmysle ustanovenia § 262 ods. 1 CSP mal rozhodovať len o nároku na náhradu trov konania, ale keďže v takom prípade by o výške náhrady trov konania po právoplatnosti rozhodnutia musel rozhodovať podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie, aj keď už v čase rozhodovania odvolacieho súdu bolo zrejmé, že žalovanej žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, preto v záujme, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá v zmysle čl. 17 CSP rozhodol, že žalovanej sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).